

To be or not to be Charlie: This is not the question

Η φονική επίθεση στην σατυρική εφημερίδα Charlie Hebdo, με την δολοφονία 12 ανθρώπων και, στην συνέχεια, η δολοφονία 4 ομήρων και 2 εκ των δραστών στο εβραϊκό παντοπωλείο στο Παρίσι, ήταν ένα σοκ για τον Δυτικό κόσμο, που έχει συνηθίσει στον πόνο και στον θάνατο που σπέρνεται μακριά από το σπίτι του αλλά, όπως είναι αναμενόμενο, παραλύει όταν αυτός ο ίδιος τρόμος χτυπάει την πόρτα του.

Όπως συμβαίνει συνήθως με τέτοια οριακά φαινόμενα, ο δημόσιος λόγος πολώθηκε γύρω από ένα διλημματικό ερώτημα: υπεράσπιση των «δυτικών αξιών» και της δημοκρατίας ή όχι; «Είμαστε Charlie» ή όχι; Για όποιον όμως προσπαθεί, από μια οπτική που κινείται στον αντίποδα της ηγεμονίας του κράτους και του κεφαλαίου, να καταλάβει τι κρύβεται πίσω από το γεγονός στο επίπεδο της κοινωνικής δυναμικής, το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι αυτό.

Η αλήθεια είναι ότι το χτύπημα στην Charlie Hebdo και στο εβραϊκό παντοπωλείο (το δεύτερο γεγονός σχεδόν εξασφάνιστηκε από τα ελληνικά μέσα) δεν εκτελέστηκε από κάποιους «τρελούς» τζιχαντιστές εισβολείς από το Ισλαμικό Κράτος αλλά από Γάλλους πολίτες, παιδιά μεταναστών, που μεγάλωσαν μέσα στο πλαίσιο των θεσμών του γαλλικού κράτους και ανατράφηκαν με τις αξίες της γαλλικής δημοκρατίας. Γιατί και υπό ποιές συνθήκες τα παιδιά των βίαιων ταραχών, λίγα χρόνια πριν, στα γαλλικά προάστια, «μεταλλάχθηκαν» σε αδίστακτους εκτελεστές στο όνομα του Αλλάχ;

Ερμηνεύοντας την επίθεση απλά ως αντανάκλαση της πολεμοκάπηλης πολιτικής των δυτικών κρατών και ως «εισαγόμενη» βία κάποιων «ισλαμοφασιστών», εξαντλούμαστε σε μια μηχανιστική ερμηνεία, αδυνατώντας να δούμε τις εσωτερικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί στις δυτικές κοινωνίες, ιδιαίτερα τα τελευταία τριάντα χρόνια της αναδιάρθρωσης του καπιταλισμού και της κρίσης του. Αλλαγές που συνοψίζονται αφενός στην πλήρη αποσύνθεση αυτού που γνωρίζαμε ως εργατική ταυτότητα και ως συλλογικό εργατικό υποκείμενο και αφετέρου στην βαθμιαία προλεταριοποίηση όλο και μεγαλύτερων εργατικών και μεσοαστικών στρωμάτων, σαν συνέπεια της συστημικής κρίσης. Η πλήρης εξατομίκευση, που εμπέδωσε η διάλυση της εργατικής ταυτότητας, οδηγεί

στην «συγκάλυψη» της ταξικής πάλης και την ιδεολογικοποίησή της με την μορφή όλο και πιο έντονων εθνοτικών και θρησκευτικών διαιρέσεων και συγκρούσεων, δοκιμάζοντας θεμελιακά την συνοχή των δυτικών κοινωνιών.

Αυτή η κρίση κοινωνικής συνοχής «μεταφέρεται» αναπόφευκτα και στο επίπεδο του κράτους, ως έκφραση της αφηρημένης κοινωνικής ενότητας, σαν μια βαθιά κρίση απονομιμοποίησης. Κοινωνικά στρώματα ντόπιων που προλεταριοποιούνται, και αισθάνονται ότι απειλούνται από τα ακόμα πιο περιθωριοποιημένα κομμάτια της κοινωνίας (ως εφιαλτική εικόνα του μέλλοντός τους), οδηγούνται να ενισχύουν είτε ακροδεξιά είτε και ριζοσπαστικά σοσιαλδημοκρατικά ρεύματα στην Ευρώπη, εκφράζοντας έτσι μια διαταξική οργή εναντίον ενός κράτους που διεθνοποιείται και, έχοντας εγκαταλείψει τον «προστατευτικό» και ενοποιητικό του ρόλο, έχει γίνει μηχανισμός αδικίας σε βάρος των «υγιών δυνάμεων» της κοινωνίας. Αυτή η πίεση για μια ριζική ανασυγκρότηση του έθνους-κράτους είναι που εκδηλώθηκε με τον πιο θεαματικό τρόπο στις τεράστιες διαδηλώσεις υπεράσπισης της γαλλικής δημοκρατίας στο Παρίσι (μιλώντας πάντα τη γλώσσα της εξατομίκευσης • οι διαδηλωτές διατράνωναν: «είμαι Charlie»).

Από την άλλη, για την πλειοψηφία των μεταναστών και των παιδιών τους στις δυτικές χώρες, οι εναλλακτικές που επιφυλάσσονται είναι είτε ο ανοιχτός ρατσισμός και η εχθρότητα των (ακρο)δεξιών είτε η ενσωμάτωση στις φιλελεύθερες αξίες που προτείνει, με ένα φιλικό χτύπημα στην πλάτη, ο αριστερός αντιρατσισμός και η «πολιτικά ορθή» πολυπολιτισμικότητα. Ειδικά τα πιο βίαια αποκλεισμένα κομμάτια, στις παρυφές των μητροπόλεων, βιώνοντας τον μόνιμο, διπλό στιγματισμό ως ο «Άλλος», και εξαιτίας της καταγωγής και εξαιτίας της περιθωριοποίησης, στερούμενα ουσιαστικές προσδοκίες, οδηγούνται στην απομυθοποίηση των φιλελεύθερων δυτικών αξιών (ενώ οι αξίες του κεφαλαίου παραμένουν αδιαμφισβήτητες!) και στην αναζήτηση μιας αφηρημένης ενότητας στην βάση μιας εθνοτικής ή/και θρησκευτικής ταυτότητας.

Η στράτευση σε μια υπόθεση θρησκευτικής ή εθνοτικής καθαρότητας δεν αποτελεί όμως παρά μια άλλη εκδοχή της κρατικής και ιεραρχικής ιδεολογίας, που οξύνει τις διαιρέσεις στο εσωτερικό των προλεταρίων και των καταπιεσμένων και μετατρέπει τον

ταξικό πόλεμο σε έναν πόλεμο των φτωχών. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορούμε να ταυτιστούμε ή να δικαιολογήσουμε τα προτάγματα της. Θεωρητικές κενολογίες όπως ο «ισλαμοφασισμός», συγκαλύπτουν απλά την αλήθεια ότι σχηματισμοί όπως το Ισλαμικό Κράτος δεν αποτελούν παρά προσπάθειες συγκρότησης νέων εθνικών-κρατικών ζωνών κυριαρχίας του κεφαλαίου, προσαρμοσμένων φυσικά στις ιδιαιτερότητες των αντίστοιχων κοινωνιών.

Είναι, όμως, εξίσου προφανές ότι δεν μπορούμε να συνταχθούμε με κανέναν από τους απολογητές των «δυτικών αξιών»: οι αξίες αυτές δεν αντιπροσωπεύουν παρά την επιταχυνόμενη διολίσθηση των δυτικών κρατών στην στρατιωτικοποίηση, στην πειθάρχηση και στην επίθεση σε κάθε αντιστεκόμενο κομμάτι της κοινωνίας. Η επίθεση στο Παρίσι αποτέλεσε για τα κράτη αυτά μια πρώτη τάξεως ευκαιρία να προσπαθήσουν να ξανακερδίσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών τους ως θεματοφύλακες της γενικής τάξης και ασφάλειας. Το σημαντικότερο είναι ότι δεν χρειάζεται καν να προσπαθήσουν να πείσουν γι' αυτό: ο κόσμος δεν είναι απλά έτοιμος να το δεχτεί, το απαιτεί.

Για όποιον/όποιαν στέκεται απέναντι σε κάθε λογική κρατισμού και ολοκληρωτισμού του κεφαλαίου, το ερώτημα δεν είναι, λοιπόν, αν «είναι Charlie» ή όχι (έχοντας πάντα ξεκάθαρο ότι σε καμιά περίπτωση δεν είναι ανεκτές δολοφονίες ανθρώπων στο όνομα οποιασδήποτε φενάκης). Το πραγματικό ερώτημα και η πρόκληση για μας είναι: θα κοιτάμε αποσβολωμένοι να ξετυλίγεται μπροστά μας ο πόλεμος των διαφόρων φραξιών των κρατών, ισοπεδώνοντας τις αντιστάσεις μας και προετοιμάζοντας το έδαφος για τις δυστοπίες του μέλλοντος; Θα κοιτάμε αμήχανοι τον ταξικό πόλεμο να μεταμορφώνεται σε μια μεταμοντέρνα εκδοχή ενός «πολέμου πολιτισμών»; Η, αντίθετα, θα πολεμήσουμε για τα προτάγματά μας, της κοινωνικής χειραφέτησης και της απελευθέρωσης από κάθε μορφή υλικής και ιδεολογικής αλλοτρίωσης;

αυτοpic

χάλια καιροί

Στου θέρους το ημικυκλικό εδρανοφόρο,
δεν υπάρχει όνειρο
Μετέωρη η γενιά μου κι η επόμενη
Η ρίμα δεν μετράει, ούτε η ενόραση
Των ρομαντικών καιρών το πέρας
Των θεών το τέλος
Της παρακμής η έπαλξη.
Πίστη στο χρήμα, πίστη στο κράτος
Κολασμένοι στο βούρκο,
αρχόντοι στο φαχνό.
Αδειάζουν κουτάλες μυαλών αιχμαλώτων.

Βαρυπενίτης

αρ. φύλλου 6 • alsospagkratiou.wordpress.com • alsospagkratiou@gmail.com • φλεβάρης 2015

Εφημερίδα Τοίχου της Συνέλευσης Άλσους Παγκρατίου
Η ΤΟΙΧΟΔΡΟΜΟΣ

την πρώτη και την τρίτη κυριακή κάθε μήνα, στις 12:00 συνέλευση και πρωινός καφές στο Άηλος

ΚΛΑΣΣΙΚΑ *εικονογραφημένα*

Εκεί που τώρα είναι το Mikel, απέναντι απ'εκεί που τώρα είναι το Village, ήταν κάποτε το χαρτοπωλείο των αδελφών Χασομέρη. Ενα ψηλοτάβανο γωνιακό κατάστημα, κατάφορτο από κάθε λογής παλιά βιβλία, χαρτικά κι εφημερίδες, ένα δροσερό-στην υγρασία του-καταφύγιο της παιδικής φαντασίας. Εδώ μπορούσες ν' ανταλλάξεις μεταχειρισμένα περιοδικά με καινούργια τεύχη σε εμπορευματική βάση με τους εφημεριδοπώλες (2 προς 1, 3 προς 1, κάποιες φορές και 4 προς 1, εννοείται υπέρ του εμπόρου), αλλά και σ' ανταλλακτική/χρηστική βάση με τ' άλλα παιδιά, φυλλάδιο με φυλλάδιο, έντυπο με έντυπο, σ' ένα αυτοοργανωμένο και αδιεσολάβητο χαριστικό-ανταλλακτικό παζάρι. Μικρός Ηρωας, Μικρός Σερίφης, Μάσκα, Μυστήριο, Μπλεκ, Ομπραξ κι ένα σωρό άλλα, αναζωπύρωναν και διεύρυναν την εικονοπλασμένη μυθολογία μας και τροφοδοτούσαν το συλλογικό φαντασιακό.

Ακριβώς δίπλα απ'εκεί που τώρα είναι το Mikel, ήταν το εργαστήριο ζαχαροπλαστικής Ακροπόλ: φρέσκα, πραγματικά της ώρας, κοκ, εκλέρ, σου, πτιφούρ, νουγκατίνες και μιλφείγ, γαλακτομούρεκα και κανταΐφια... η κυριολεξία κι η μεταφορά ομονοούσαν στον ορισμό της έννοιας «γλυκιά αμαρτία». Κι όλα αυτά μισοτιμής, μιας και το εργαστήριο τα πουλούσε σε τιμή χονδρικής, ίδια μ' εκείνη που αγόραζαν τα πέριξ ζαχαροπλαστεία, σε μια έμπρακτη εφαρμογή των όψιμων σημερινών προταγμάτων του αλληλέγγυου εμπορίου και των προϊόντων χωρίς μεσάζοντες.

Ακριβώς απέναντι απ' εκεί που τώρα είναι το Mikel, εκεί που τώρα είναι το Village, ήταν το καφενείο Λουξ, σχεδόν 24ωρης λειτουργίας. Στην πολύβουη, ενιαία σάλα του, δίπλα στο τάβλι και στην πρέφα, μεταξύ καφέ και τριάστερου κονιάκ, ξετυλιγόταν το ατέρμονο κουβάρι των προσωπικών εκμυστηρεύσεων, των πολιτικών αντιπαραθέσεων, υφαινόταν το μονίμως ημιτελές εργόχειρο της συλλογικής αφήγησης, με λίγα λόγια μια διαρκής συνέλευση, όπου το αντιεραρχικό και το ανακλητό δεν ήταν διαπραγματεύσιμα.

Κι αν μας αποπροσανατολίζει το «ήταν κάποτε, εκεί που τώρα είναι», ας μην ξεχνάμε ότι ο χώρος ισοπεδώνεται, ενώ ο χρόνος ισοπεδώνει.

Κι αν μας μελαγχολεί ότι -για μια ακόμη φορά- οι συστημικοί μας την έφεραν κι επικράτησε η συνθήκη «Γυαλί και πλεξιγκλάς παντού/ στην ξελογιαστρα Υμηττού», ας προετοιμάζουμε την απάντηση στο επόμενο τεύχος των «Κλασσικών Εικονογραφημένων»

D.S.P.Rados

Άξιος! Άξιος!

Χωρίς αμφισβήτηση η τελετή δεν στερείται μιας σχετικής μεγαλοπρέπειας. Η αίθουσα εκδηλώσεων του Λυκείου του Μπουρναζίου είναι κατάμεστη από προϊσταμένους, διευθυντάδες, σχολικοσύμβουλους, καθηγητές, γονείς, μαθητές, μέλη της οικογενείας μου, από κάποια χαμίνια και λοιπούς ρεμπεσκέδες της γειτονιάς. Η μαντάμ σύμβουλος ήδη είχε αρχίσει να με λιβανίζει. Εξήρε την διδακτική μου δεινότητα, που είχε την ευκαιρία να διαπιστώσει από την πρώτη της κιόλας επίσκεψη στην αίθουσα διδασκαλίας.

Την παιδαγωγική μου κατάρτιση, την ευρυμάθεια, την ποικιλία των πιστοποιήσεων που πρωτοβουλικά απέκτησα, την άριστη γνώση και εγώ δεν ξέρω πόσων γλωσσών και διαλέκτων, μη εξαιρουμένης ακόμη και της σουαχίλι, την πληρότητα των καινοτόμων projects που σε συνεργασία με τους μαθητές εκπονήσαμε και που ακουμπούν όλα σχεδόν τα διδακτικά αντικείμενα, την άριστη γνώση χρήσης Η/Υ και δεν συμμαζεύεται.

Μα για μια στιγμή. Το σκηνικό ξαφνικά αλλάζει. Στην αυλή ενός παλιού νεοκλασσικού, που κυριαρχεί η μурωδιά του πεύκου, του ευκάλυπτου, του γιασεμιού και του φρέσκου ασβέστη οι μικροί μαθητές με τις μπλε ποδιές και τα σηματάκια είναι έτοιμοι να μπουν στις αίθουσες. Ανάμεσά τους και η αφεντιά μου. Πρέπει να είναι Ιούνιος και κάνει αρκετή ζέστη. Μάλλον είμαστε στην περίοδο των εξετάσεων για την εισαγωγή των μαθητών στο γυμνάσιο. Το στομάχι μου δένεται κόμπος. Τι συμβαίνει; Εδώ μου πλέκουν εγκώμια και εγώ παλεύω ακόμη με το δημοτικό;

Η φωνή του λυκειάρχη επανέφερε τη συναισθηματική μου ισορροπία: «Ο εξαιρετός αυτός συνάδελφος χρόνια τώρα είναι το δεξί χέρι, το άγρυπνο μάτι και το τεντωμένο αυτί μου. Εντοπίζει, παρακολουθεί, καταγράφει και αναφέρει καταλεπτώς κάθε αποκλίνουσα συμπεριφορά που αφορά μαθητές και ασυνείδητους καθηγητές. Οι διοικητικές του ικανότητες απάραμιλλες, η ευσυνειδησία του αξιοθαύμαστη παρά την μισθολογική συρρίκνωση που υπέστη ο κλάδος. Καταλυτική ήταν η συμβολή του στο να αξιολογηθεί η σχολική μας μονάδα σαν μία από τις αρτιότερες σ'όλη την επικράτεια. Απεχθάνεται τις απεργίες διότι έχει πλήρη συναίσθηση του

λειτουργήματος και των καθηκόντων του απέναντι σε μαθητές, γονείς και πατρίδα που του εμπιστεύθηκε την μόρφωση των παιδιών της. Φαντασθείτε ότι δεν δίστασε να πιάσει ακόμη και την σκούπα και το φαράσι για να σαρώσει αυλή, αίθουσες, γραφεία, διαδρόμους και τουαλέτες όταν απολύθηκαν οι καθαρίστριες”.

“Αγόρι μου δέκα χρόνια τώρα μας ταλαιπωρείς μ'εκείνο το κωλόχαρτο. Πότε θα το πάρεις επιτέλους να δεις τι θα κάνεις στη ζωή σου;” Αμάν! Φωνή Κυρίου στο πουθενά. Επικριτικά αυστηρή, βαριά κι ασήκωτη σαν το μολύβι σου πλακώνει ολόκληρη την ύπαρξη. Πού στο διάολο βρέθηκε σε τούτα τα μέρη ο μακαρίτης ο

μπαμπάς; Πάμε για γαμπροί και στο τέλος θα βγούμε και κουρεμένοι; Τι αξιολογιλίκια και κουραφέξαλα; Εδώ χρωστάω “μαθηματική ανάλυση” και ο Τραχανάς έχει κόψει όλο το τμήμα καμιά δεκαριά φορές. Αν μυριστούνε ότι δεν έχω πάρει ακόμα πτυχίο θα με κλαίνε οι ρέγγες. Θα γίνω εντελώς ρόμπα. Με έλουσε κρύος ιδρώτας.

Στο δια ταύτα λοιπόν. “Ο εξαιρετικός εκπαιδευτικός Φελός Φολίου έλαβε σε όλους τους δείκτες αξιολόγησης “ΑΡΙΣΤΑ”. Είθε να αποτελέσει παράδειγμα για όλους μας. ΤΟ ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ που οικοδομούμε από τέτοιους εκπαιδευτικούς έχει ανάγκη. Πανάξιος, Κε Φολίου! Κοπιάστε!”

Το λογύδριο του λυκειάρχη ήταν δόξα τω θεω το τελευταίο. Σηκώθηκα από τη θέση μου και καμαρωτός-καμαρωτός σαν γύφτικο σκεπάρνι κατευθύνθηκα προς τους “επισήμους” για την χειροτονία. Υποκλίθηκα στο ακροατήριο που με χειροκροτούσε, ασπασπάσθηκα έναν-έναν συμβουλατόρους και διευθυντή πριν εκείνος μου φορέσει ένα καμιλάφι σαν σύμβολο επικύρωσης της αξιοσύνης μου. “Άξιος, Άξιος” ανέκραξε σαν ένα σώμα όλη η αίθουσα “Άξιος, Άξιος” έψαλλαν εν χορώ οι παπάδες. Φούσκωσα σαν γαλοπούλα από περηφάνεια κα έβγαλα το μαντήλι για να σκουπίσω τα ζουμιά απ'την συγκίνηση.

Ο οξύς, παρατεταμένος ήχος από το ξυπνητήρι με έκανε να μεταφερθώ βίαια απο το χώρο του κάποιος, κάπου, κάποτε του ονείρου σ'ένα τυπικό δευτεριάτικο πρωινό. Γραμμή λοιπόν για το “νέο σχολείο”. Να βάλω και εγώ μία πλάτη, ρε παιδί μου, να το στηρίξουμε μην πέσει, τώρα που είναι νέο και μαθαίνει να περπατάει.

Φ. Φ.